

Kan vi få laksen tilbake?

Laksen gyter der
den er vokst opp

Manøvreringsreglement

- Opprinnelig reglement var midlertidig for 5 år
 - Usikkerhet knyttet til is
- Nytt midlertidig reglement i 1996
 - Usikkerhet knyttet til krav om omløpsventil.
- Revidert midlertidig reglement i 2002
 - Usikkerhet om effekt av ny kjørstrategi
 - Justert i 2003 for å utnytte restmagasin
 - Forlenget i 2005 fram til et varig reglement
- På grunnlag av 30 års undersøkelser og 22 års driftserfaring ble varig reglement gitt i 2010

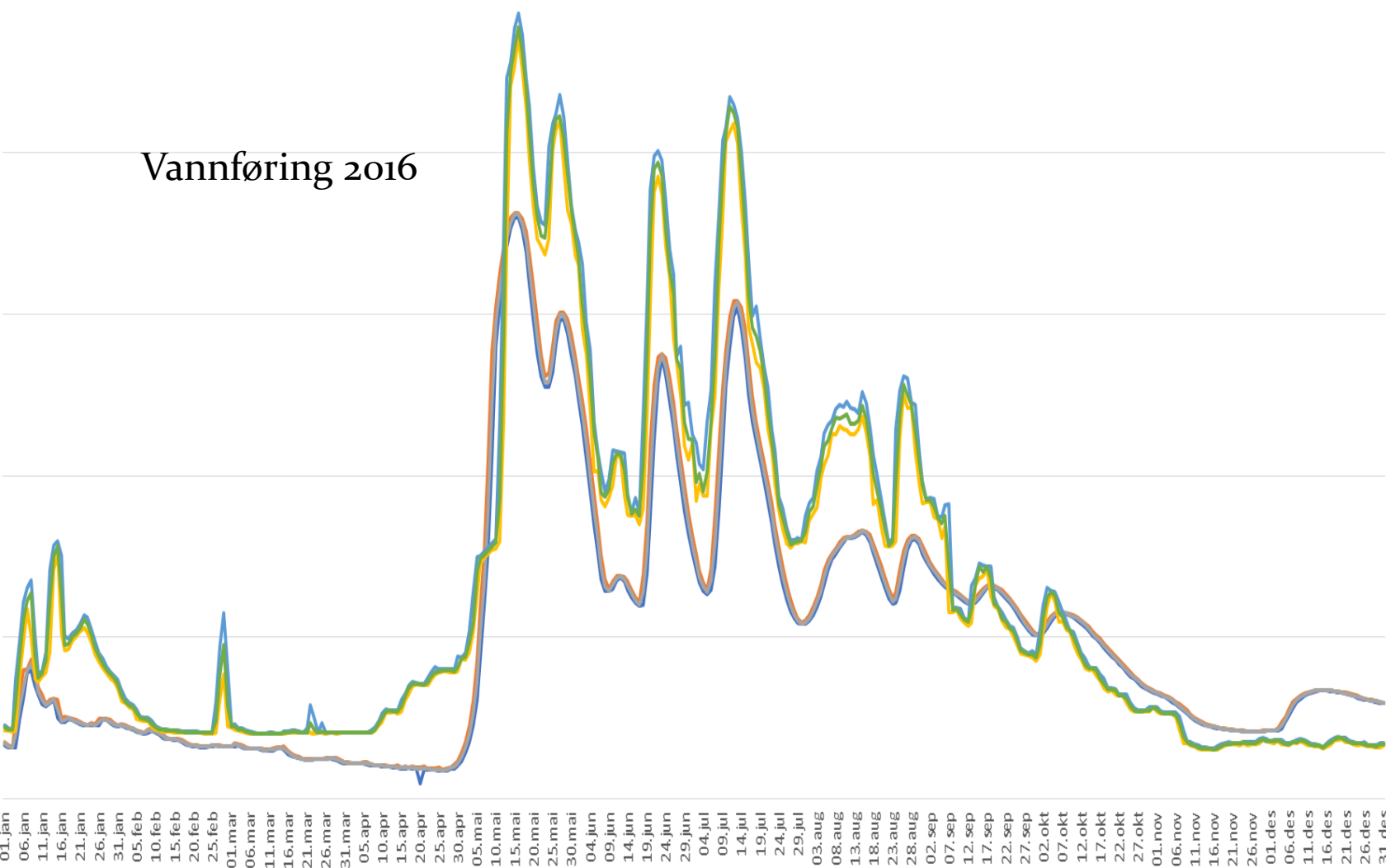
Hva er problemet? ref. NINA.

- Hyppige, store og uforutsette endringer i vannføring.
- Stor algevekst påvirker tilgang på næring
- Få gytefisk i Sautso. Fang og slipp gir positiv effekt
- Stor dødelighet hos eldre laksunger i Sautso
 - Energiavhengig dødelighet er sannsynlig
 - Redusert isdekke påvirker ungfiskens energistatus
 - Ingen linær sammenheng mellom isdekke og energistatus
 - Ikke samvariasjon mellom Tørmene og Banas samme år
- Også andre faktorer enn islegging påvirker fiskens energistatus. Hva er det?

Varig reglement

- Vinter: målet er islegging i Sautso
 - maks 33 kbm/sek min 16 kbm/sek
 - Økning av vannføring skal så langt mulig unngås
 - Øvre inntak skal brukes til kote 260 moh
 - Vannføring skal ikke endres mer enn 2 kbm/sek/døgn
- Sommer og høst: målet er «uregulert elv»
 - Vannføringen i elva skal tilstrebes å være lik tilsiget, hensyntatt naturlig demping i Virdnejavri.
 - Om høsten (fra september) skal det hovedsakelig tappes vann fra det nedre inntaket.

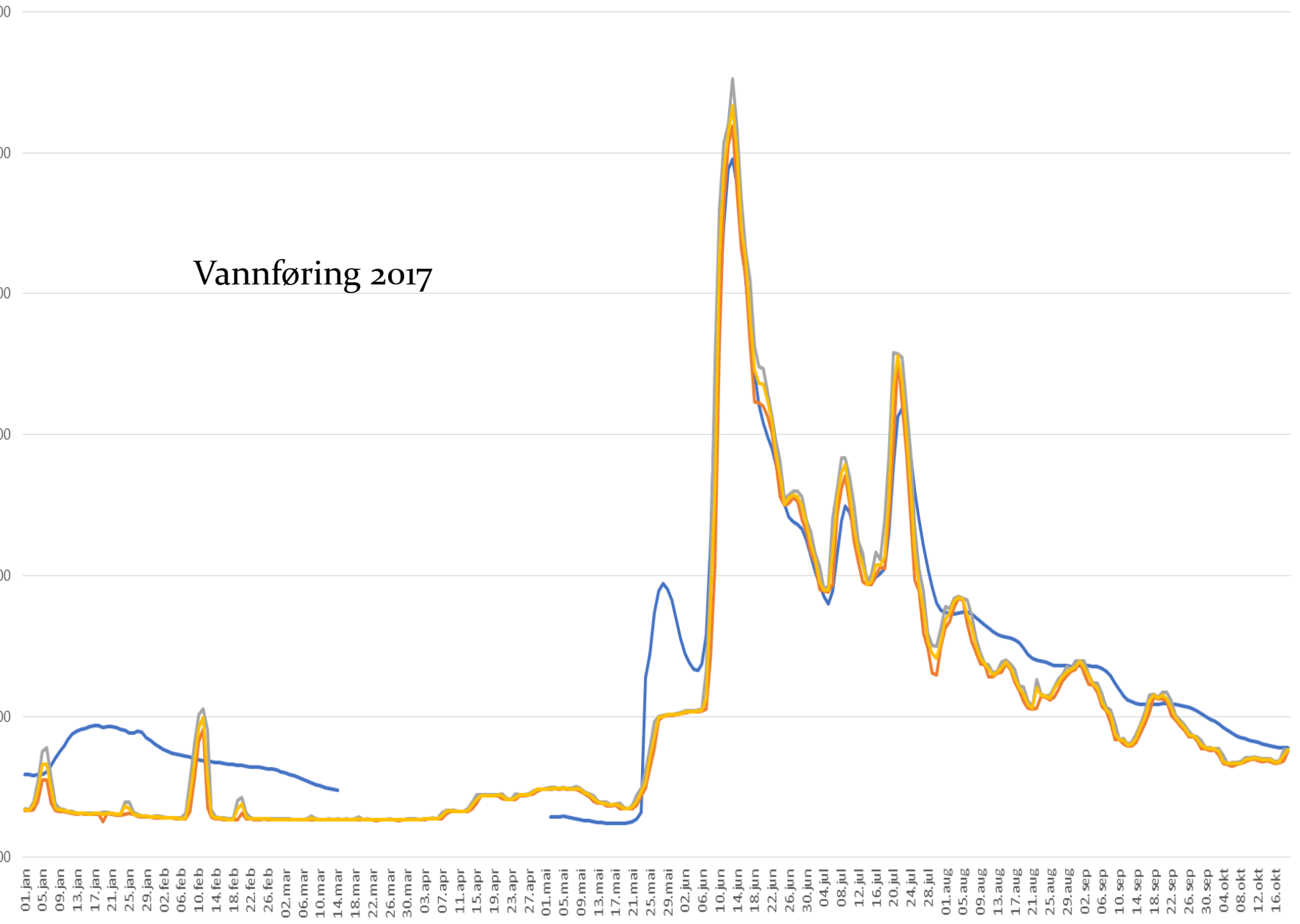
Vannføring 2016

Verdier

- Min av Masi_kbm/s2
- Maks av Masi_kbm/s
- snitt av Masi_kbm/s
- Min av Hares_kbm/s
- Maks av Hares_kbm/s2
- snitt av Hares_kbm/s3

Vannføring 2017

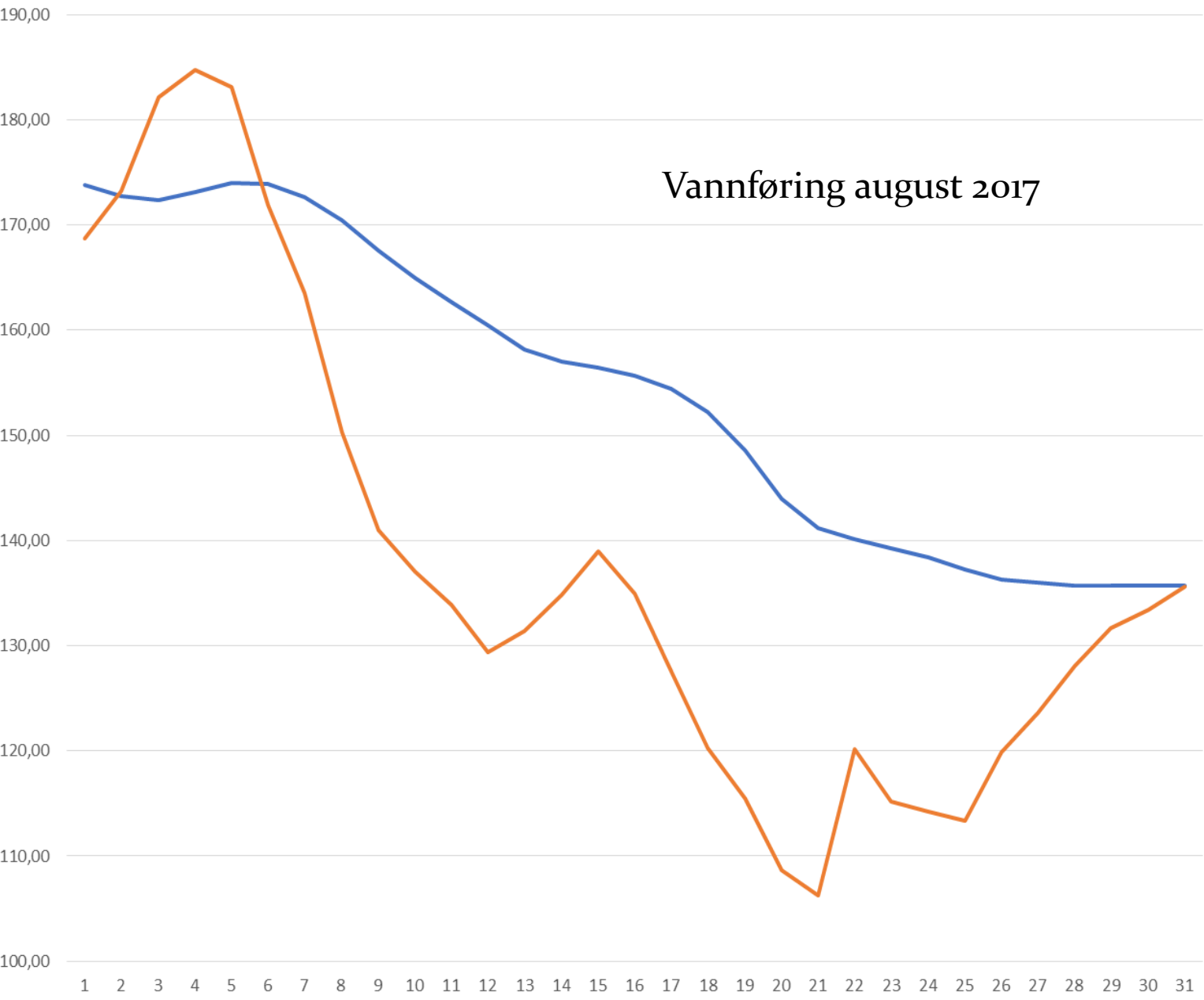
Verdier

- snitt av Harestr_kbm/s
- Min av Harestr_kbm/s
- Maks av Harestr_kbm/s
- snitt av Masi_kbm/s

Masi snitt (m³ s) Harestrømmen snitt (m³ s)

Vannføring august 2017

Verdier
— Masi snitt (m³ s)
— Harestrømmen snitt (m³ s)

Dag ▾

Reglement og regulering

- Alta kommune har stilt spørsmål om kraftverket kjøres etter reglementets krav om at:
«vannføringen skal tilstrebes å være lik tilsig.»
- Statkraft tolker reglementet til at det er gitt rom for regulering av Virdnejavri mellom kote 264,5 og HRV på 265 moh i sommerperioden. Dette bestrides av Alta kommune.
- Magasinet fylles og tappes i perioder med jevnt fallende vannføring.
- Statkraft regulerer vannføringen med $\pm 10\%$ av tilsiget til magasinet. Dette er utdatert. Nå gjelder formuleringen: «tilnærmet lik tilsig»

- Statkraft sier de mangler informasjon om tilsig. Da må regulanten skaffe nøyaktige data for tilsig, slik at gitte reglement kan følges.
- Det er grunn til å stille spørsmål ved Statkrafts «beregnet tilsig for Virdnejavri».
 - ikke objektive data
 - kan ikke etterprøves
 - har ikke referanse til reglementet.
 - dårlig sammenheng med målestasjon Masi.
- Alta kraftverk har et krevende reglement og forutsetter tett oppfølging.

Hvordan bedre situasjon for laksen

- Kjøring etter reglement vil bedre forholdene, men ikke kompensere for manglende is.
 - Objektiv referanse for tilsig.
 - Dialog med regulant og myndighet om tolkning av reglement.
 - Oppfølging av sak til tilsynsmyndighet
 - Gjennomgang av manøvreringsrådets rolle og kompetanse
 - Kjøringen bør kunne automatiseres. God teknologi kan prestere bedre enn manuell regulering.

-
- Fortsett med fang og slipp.
 - Beskatt predatorer i Sautso.
 - Vurder om ungfiskdødelighet kan kompenseres med rogn fra Sandia
 - Kraftig redusert vintervannføring kan gi mere is og bedre forhold for ungfisk i Sautso, men lavere produksjon i resten av elva. Anbefales ikke.

Behov for kunnskap

- Hvilke andre faktorer enn islegging påvirker ungfiskens energistatus?
- Mer kunnskap om is og sarrproduksjon
- Kontinuerlig logging av temperatur

- Kartlegging av Altalaksens gener
- Hvor mange laks har gått opp

Gytegroper

Gytereistrering i Altaelva	2018									
Sted/Dato	09.okt	19.okt	25.okt	Res.	Sted/Dato	09.okt	19.okt	25.okt	Res	
Raipas sone					Sandia					
Patouoma	4	6	15	15	Kilvo		11	13	13	
Grøttelandet	5	6	6	6	Kilvoniska		5	5	5	
Ellilaholmen	6	21	34	34	Tango	8	30	36	36	
Gammelplassen	15	41	40	40	Okley	11	102	86	102	
Elvestrand	2	17	24	24	Hersja	14	10	46	46	
Bhatakorva	11	69	74	74	Mikkeliniva	12	12	27	27	
Heikiniva					Sandiakoski		115	102	115	
Navlæs nyplass	5	19	19	19	Vanha-Sandia	35	108	107	107	
Forbygninga	18	58	53	53	Saarikoski	7	63	57	63	
Tølløvsplass-Haraldholmen	12	31	39	39	Barilla	30	68	48	48	
Juphølen	13	26	26	26	Walterspool				2	2
Lamas	14	31	35	35	Væhæniva	4		7	7	
Killistrømmen	9	4	27	27	Mustajokki	15	26	31	31	
Åkergjerdet	8	27	31	31	Ronga	43	104	100	100	
Sum Raipas	122	356	423	423	Steinfossen		7	7	7	
					Sum Sandia	179	661	674	709	
Jørholmen sone										
Jørra	12	49	63	63	Sautso					
Shortsplass		8	40	40	Gabonakken					
Langstilla	1	31	28	28	Wælliniva					
Nedre Stengelsen	5	46	45	45	Sautsovannet	11	20	20	20	
Granstrømmen		8	9	9	Goddanielu	6	6	6	6	
Brattstrømmen	3	21	28	28	Goddaniemi	6		5	6	
Øvre Stengelsen	10	43	73	73	Østre Sideløp	8	11	11	11	
Nedre Sorrisniva	8	101	109	109	Sirppiniska			3	3	
Øvre Sorrisniva		29	64	64	Banas	3	18	10	18	
Garvarteigen	3	40	45	45	Bhataniemi					
Mørkengamma	1	16	15	15	Bhatannieliu					
Detsika-Øvre Detsika	10	139	150	150	Ura					
Sum Jørholmen	53	531	669	669	Jænisaari	12	53	47	53	
					Sideløp	44	38	44	44	
Vina					Haapalahti					
Mokkalandet-Nedre Sierra		19	16	16	Tørmene		7		7	
Øvre Sierra		3	1	3	Øvre Tørmene		4	4	4	
Kavala	5	27	78	78	Svartfossen		9	6	9	
Vinakorva	6	54	109	109	Bolvero					
Boveri	7	36	43	43	Toppen		5	5	5	
Bollo	5	21	36	36	Sum Sautso	90	171	161	186	
Nedre Gønges	6	10	17	17						
Øvre Gønges			4	4	Sum totalt	496	2104	2508	2570	
Tanglandet-Nedre Kista	23	167	221	221						
Kista		17	27	27						
Slingerplassen		22	21	21						
Storkista		9	8	8						
Sum Vina sone	52	385	581	583						

09.10.18: kl 10:00 utløp kraftstasjon 64 kbm/sek.

19.10.18: kl 10:00 utløp kraftstasjon 74 kbm/sek

25.10.17: kl 10:00 utløp kraftstasjon 63 kbm/sek

